

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Соціологія, політологія та основи конституційного права України

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	G6 Інформаційно-вимірювальні технології. G Інженерія, виробництво та будівництво.
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Державний нагляд, метрологія та міжнародна стандартизація»
Статус освітньої компоненти	Обов'язкова компонента (ОК-4)
Курс, семестр викладання	1 курс, 2 семестр
Трудомісткість освітньої компоненти	4 кредити ЄКТС (120 академічних годин), з них: денна (очна) форма навчання: лекц. – 28 год., практ. зан. – 16 год., самост. роб. – 76 год.; заочна форма навчання: лекц. – 16 год., практ. зан. – 8 год., самост. роб. – 96 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Метрології, якості та стандартизації
Факультет	Електроніки, автоматизації та метрології

Викладачі

КОКОРЄВ Олексій Вікторович

В.о. зав. каф. журналістики, соціальних комунікацій і IT-права
доктор політичних наук, доцент

E-mail: wsecn@suitt.edu.ua

Тел.: +38 (048) 705 04-67

Консультації: щовівторка з 14⁰⁰ до 15⁰⁰ год., ауд. 316 (головний корпус)

Мета освітньої

полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про соціальні, політичні та правові засади

компоненти	функціонування сучасного суспільства та держави. Курс спрямований на здобуття базових знань із соціології щодо структури й динаміки суспільства; формування розуміння політичних процесів, інститутів та механізмів влади; опанування правовою грамотністю в межах конституційного права України, зокрема набуття знань про права і свободи людини, державний устрій та принципи демократії. Дисципліна сприяє формуванню соціальної відповідальності, громадянської свідомості та правової культури здобувачів вищої освіти.
Компетентності, формуванню яких сприяє освітня компонента	ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Програмні результати навчання	ПРН16. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ПРН17. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
Програма освітньої компоненти	
Тема 1. Суспільство як соціальна система: структура, динаміка, проблеми розвитку	Поняття суспільства, його типи та особливості. Соціальна структура: верстви, класи, групи. Соціальні процеси та сучасні виклики українського суспільства.
Тема 2. Особистість і соціалізація: взаємодія індивіда та суспільства	Поняття соціалізації та її етапи. Інститути соціалізації (родина, освіта, медіа). Формування соціальної відповідальності та громадянської ідентичності.
Тема 3. Політика і влада в демократичному суспільстві	Сутність політики та політичної влади. Легітимність, авторитет і ефективність влади. Роль громадян у політичному процесі.
Тема 4. Політична система, демократія та участь громадян	Типи політичних режимів. Основи демократії та механізми політичної участі. Громадянське суспільство і його значення.
Тема 5. Конституція	Поняття конституційного ладу. Структура та принципи Конституції України. Верховенство права, принцип поділу

України – основа правової держави	влади, юридичні гарантії прав людини.
Тема 6. Права людини і громадянина в Україні: зміст, гарантії, захист	Класифікація прав і свобод. Механізми реалізації та захисту прав людини. Взаємозв'язок прав, свобод та обов'язків громадянина.

Методи навчання

При вивченні освітньої компоненти використовуються наступні методи навчання:

Інтерактивні	▪ Наочно-демонстраційні дидактичні комплекси. Використовуються для пояснення соціальних структур, політичних інституцій, гілок влади, прав людини (інфографіка, схеми Конституції, фото судових процесів тощо). ▪ Філософські діалоги (Сократів метод). ▪ Дебати та диспути. ▪ Case-study (аналіз ситуацій). ▪ Мозковий штурм. • Навчальні квести або "правові маршрути" – використання гри для закріплення матеріалу (наприклад, пошук "Конституційного скаргу"). • SWOT-аналіз соціальних/політичних явищ – аналіз сильних, слабких сторін, можливостей і загроз, наприклад, демократії в Україні або діяльності громадських організацій. ▪ Метод «Прес» – формула для побудови аргументованої відповіді: <i>Я вважаю, тому що, наприклад, отже...</i> — добре підходить для правових тем.
Практичні	▪ Тренінги правової грамотності – робота з документами: Конституція України, закони, судові рішення. Навички юридичного аналізу, складання скарг, звернень. ▪ Практикуми з аналізу соціологічних даних – робота з соціологічними опитуваннями, анкетами, статистикою. Розробка міні-досліджень у межах групи. ▪ Вправи. Різні практичні завдання, які застосовуються на будь-якому етапі навчального процесу і допомагають задіювати інтелектуальні, комунікативні та пошукові здібності здобувачів освіти. Вони можуть включати відповіді на запитання, складання порівняльних таблиць, обговорення і т.п. ▪ Проєктне навчання – створення проєктів: відео, презентацій, філософських подкастів тощо, з метою розкриття теми в новому форматі.
Методи дистанційного навчання	▪ Відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок здобувачів освіти з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle, Google Meet та ін. ▪ Онлайн дискусії; ▪ Індивідуальне і групове консультування (викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання); ▪ Відеозаписи лекцій і практичних занять;

- Квізи (проведення бліц-опитування із застосуванням Google Форм) тощо.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з освітньої компоненти	Результати навчання з даної освітньої компоненти, які здобувач може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 6 рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме: Знання – опанування основних понять, концепцій і теорій соціології, політології та конституційного права України; розуміння структури та динаміки суспільства, політичних інститутів і державного устрою; усвідомлення взаємозв'язку між правами людини, демократією та принципами громадянського суспільства. Уміння/навички – застосовувати здобуті знання для аналізу соціально-політичних процесів, правових ситуацій та громадських явищ; формулювати та обґрунтовувати власну позицію щодо суспільних і правових проблем; використовувати методи критичного мислення для прийняття рішень у межах соціально-правового аналізу. Комунікація – уміти аргументовано дискутувати на теми соціального, політичного й правового характеру; ефективно передавати інформацію усно й письмово в академічному та професійному контексті; використовувати соціально-правову термінологію у міждисциплінарному середовищі; дотримуватися норм академічної доброчесності та етичної поведінки. Відповідальність і автономія – організовувати власну навчальну і пошукову діяльність у межах дисципліни; нести відповідальність за власне розуміння громадянських прав, політичних процесів та конституційних норм; проявляти ініціативу у вирішенні соціально-правових задач, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю.
Критерії оцінювання	Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної освітньої компоненти оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS. Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою освітньої компоненти. Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань. Добре (С) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань. Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний

	зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань. Задовільно (Е) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань. Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань. Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.
Форма та методи контролю початкових досягнень	В межах даної освітньої компоненти передбачено три види контролю: поточний, підсумковий та семестровий/академічний. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів до виконання конкретної роботи з теми, що вивчається. При поточному контролі оцінюються: активність роботи здобувача на практичних заняттях, результати виконання ним індивідуальних завдань, контрольних робіт, якість підготовлених завдань, що виконувались під час самостійної роботи. У концепції викладу освітньої компоненти застосовуються такі форми проведення поточного контролю: опитування, виконання контрольних вправ, тестування. Підсумковий контроль – це накопичена здобувачем сума балів за результатами вивчення шести тем та виконання завдань самостійної роботи. Семестровий (академічний) контроль передбачає проведення заліку, під час якого здобувачу виставляється остаточна оцінка за освітню компоненту, яка виводиться із суми балів за результатами підсумкового контролю та складання тесту. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Політика освітньої компоненти

Відвідування	Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах освітньої компоненти. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (залік) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою освітньої компоненти.
Дотримання принципів	Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах освітньої компоненти, здійснюється

академічної доброчесності	здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.
Умови зарахування пропущених занять	Відпрацювання академічної заборгованості з освітньої компоненти можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується з викладачем, згідно його розкладу консультацій.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали освітньої компоненти розміщені на платформі Moodle
Рекомендовані джерела інформації	
Базові підручники та навчальні посібники	- Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 348 с. - Політологія : підручник / М. П. Требін та ін. ; за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. 460 с. - Соціологія: підручник / За ред. докт. соціол. наук, проф. В.М. Пічі. 5-те вид. Київ: Каравела. 2023. с. 296. - Шевченко З. В. Соціологія: Навчальний посібник. Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2023. 72 с. - Алмаші І.М., Алмаші М.М., Берназюк І.М. Конституційне право України: підручник. 11 вид. Ужгород: Видавництво «РІК-У», 2023. 536 с.
Методичні рекомендації та розробки викладачів освітньої компоненти	Кокорєв О.В. Навчально-методичний комплекс освітньої компоненти [ОПП «Державний нагляд, метрологія та міжнародна стандартизація» зі спеціальності G6 Інформаційно-вимірювальні технології; для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти]. Одеса : ДУІТЗ, 2025. (ЕОР – https://suitt.edu.ua/prohramy-osvity).
Інформаційні ресурси	- Верховна Рада України – http://rada.gov.ua. Повний текст Конституції України, закони, постанови, нормативна база. - Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг» – http://stmm.in.ua. - Інститут соціології НАН України – https://i-soc.com.ua - Центр Разумкова (соціологічні дослідження) – https://razumkov.org.ua - Офіс Омбудсмена України (права людини) – https://ombudsman.gov.ua - Міністерство юстиції України – https://minjust.gov.ua - Наукова електронна бібліотека України (Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського) – http://irbis-nbuv.gov.ua

Рік введення силабусу – 2025 р.

Затверджено рішенням кафедри метрології, якості та стандартизації (Протокол від 7 березня 2025 р. № 8)

Декан факультету

Завідувач кафедри

Гарант освітньої програми

Викладач:

Олег ГРАБОВСЬКИЙ

Антоніна ГАБЕР
Ольга КИСЕЛЬОВА

Олексій КОКОРЕВ